

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATEREA DISCRIMINĂRII
Autoritate de stat autonomă

București, Piața Valter Mărcineanu nr. 1-3, et. 2, tel/fax. +40-21-3126578, e-mail: support@cncd.org.ro

---

Operator de date cu caracter personal nr. 11375

HOTĂRÂREA nr. 224
Din data de 09.04.2014

Dosar nr.: 746/2013

Petiția nr.: 6866/28.10.2013

Petent: LG

Reclamat: MF

Obiect: Afirmații jignitoare cu privire la etnia petentului, făcute în public.

I. Numele, domiciliul sau reședința părților

I.1. Numele, domiciliul, reședința sau sediul petentului

I.1.1. LG

I.2. Numele, domiciliul, reședința sau sediul reclamatului

I.2.1. MF

II. Obiectul sesizării și descrierea presupusei fapte de discriminare

2.1. Prin sesizarea transmisă, petentul aduce la cunoștința CNCD o prezumtivă situație discriminatorie instituită prin afirmații jignitoare făcute în public, cu privire la etnia petentului.

III. Procedura de citare

3.1. În temeiul art. 20, alin.4 din O.G. nr.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării a îndeplinit procedura de citare a părților.

3.2. Prin intermediul citației cu nr. 6866/11.11.2013 a fost citat petentul pentru termenul stabilit de Consiliu, la data de 02.12.2013, la sediul CNCD. La termen, petentul s-a prezentat prin avocat.

3.2. Prin intermediul citației cu nr. 17780/11.11.2013 a fost citat reclamatul pentru termenul stabilit de Consiliu, la data de 02.12.2013, la sediul CNCD. La termen, reclamatul nu s-a prezentat.

IV. Susținerile părților

Susținerea petentului

4.1.1. Petentul susține că a fost angajatul firmei SC Gabipharm SRL, cu care pe fondul unor neînțelegeri cu conducerea societății a întrerupt colaborarea cu aceștia.

4.1.2. Petentul susține că în data de 20.09.2013, ora 9.00, reclamatul, în calitate de reprezentant legal al SC Gabipharm SRL a pătruns în spațiul SC Eco Farmacia, unde petentul este angajat în prezent ca și farmacist șef. În prezența martorei CC, reclamatul a început să îl amenințe cu săvârșirea unor fapte păgubitoare contra sa. În același context, i-a adresat petentului cuvinte jignitoare spunându-i acestuia „ **moldovean amărât**”.

Potentul consideră că prin această jignire îi aduce atingere onoarei și demnității sale, având în vedere că este născut în Republica Moldova.

4.1.3. Petentul susține, de asemenea că în prezența martorei, reclamatul l-a amenințat că „va avea grijă” să îi fie întreruptă licența de activitate ca farmacist, „se va îngriji” să nu își mai găsească nici un loc de muncă în domeniul farmaceutic, și că îl va denigra în presă, urmând să se prezinte la posturile de televiziune. În acest sens, petentul solicită sancționarea părții reclamate, conform prevederilor OG 137/2000, respectiv art. 15.

4.1.4. Petentul depune la dosarul cauzei pentru probațiune declarația martorei CC, acte de stare civilă care fac dovada dublei cetățenii, plângere penală formulată contra intimatului pentru săvârșirea infracțiunii de amenințare, contractul de muncă cu SC Gabipharm SRL, 2 Cd- uri ce conțin înregistrările video de pe camerele de supraveghere ale farmaciei.

Susținerea reclamatului

4.2.1. Prin adresele înregistrată la CNCD sub nr.18272/28.11.2013, nr. 20/06.01.2014, reclamatul susține că în data de 20.09.2013, a predat petentului o invitație la sediul farmaciei Gabipharm. Motivul invitației a fost furtul din avutul farmaciei și evaziune fiscală.

4.2.2. Reclamatul mai susține că la această întâlnire nu a folosit expresia de *moldovean amărât*, la prezenta întâlnire fiind martor dl.PS.

4.2.3. Reclamatul precizează că cea mai concretă dovadă că nu l-a discriminat pe petent este faptul că l-a angajat pentru aproximativ 6 luni, având cunoștință că este cetățean cu dublă cetățenie. Reclamatul susține de asemenea, că nu a acționat și nu are intenția să acționeze asupra petentului sub nici o formă.

4.2.4. Reclamatul prin adresa înregistrată la CNCD sub nr.18426/05.12.2013, aduce următoarele completări, menționând că este împuternicitul legal al SC Gabipharm SRL, asociat unic fiind soția sa.

4.2.5. Reclamatul susține că deși petentul are contract de muncă de aproximativ 6 luni, de 8 ore pe săptămână cu farmacia Gabipharm, este și farmacist șef la Eco – farmacia, acest statut nepermițându-i acest lucru. În acest sens, reclamatul precizează că drepturile bănești de care a profitat petentul sunt aproape dublul drepturilor bănești ale unui farmacist obișnuit.

4.2.6. Reclamatul precizează că soția domniei sale care este farmacist a dorit să fie angajată doar farmacist pentru a putea să se ocupe mai mult de fiul acestora, astfel investind nepermis de multă încredere în colegul ei, respectiv, petentul.

4.2.7.Reclamatul susține că, cu câteva zile înainte de data de 20.09.2013 (data prezumtivului conflict) la insistențele sale au derulat spre vizionare înregistrările camerelor de luat vedere din incinta farmaciei, luând la cunoștință din aceste înregistrări, faptul că petentul nu elibera bon de casă , însușindu-și banii.

4.2.8.Reclamatul susține că invitația la o discuție amiabilă a conceput-o împreună cu contabilă farmaciei, și fiind vorba de acuze de evaziune fiscală și furt din farmacie, reclamatul a considerat necesară prezența unui martor în acest demers, solicitându-i prezența prietenului domniei sale dl.SP. Reclamatul susține că la înmânarea invitației, petentul i-a spus că nu dorește să discute *cu un individ cu deviații mintale, un caz psihiatric*, iar răspusul domniei sale a fost că *statul român a oferit cetățenie familiei L să fure în România*. In acest sens, reclamatul precizează că poate proba prin martor discuția mai sus relatată.

La dosarul cauzei partea reclamată nu a depus nicio declarație de martori.

4.2.9 . Reclamatul susține că până la momentul prezentei sesizări nu a acționat petentul în justiție pentru furt și evaziune, pentru că nu dorește să aducă atingere prestigiului breslei farmaciștilor, a prestigiului domniei sale de profesor și ar crea disconfort psihic familiei sale.

4.2.10. Reclamatul precizează că petentul a mai avut 2 acțiuni împotriva domniei sale înainte de a sesiza CNCDD, la una dintre ele în prezența martorului SP, avocata petentului a fost de neoprit în acuza la adresa sa. Reclamatul susține că s-a prezentat la audierile din dosarul penal care i-a fost deschis de petent, reușind să demonstreze și să argumenteze că acuzele sunt nejustificate.

V. Motivele de fapt și de drept

5.1. **În fapt**, Colegiul director reține că petentul se simte discriminat și că acesta consideră că i-a fost încălcat dreptul la demnitate, atunci când în data de 20.09.2013 a fost făcut în public „ moldovean amărât”. Colegiul director reține că petentul depune la dosar o declarație a martorei, dna. CC, din care reiese că în data de 20.09.2013, în jurul orei 9.00, partea reclamată a pătruns în spațiul SC Eco Farmacia, unde aceasta a început să îl amenințe pe petent și i-a adresat cuvinte jignitoare la adresa sa spunându-i „ moldovean amărât”.

5.2. **În drept**, Colegiul director constată că reclamatul a utilizat față de petent termenul „moldovean amărât”.

5.3. **Ordonanța de Guvern nr. 137/2000 privind combaterea și sancționarea tuturor formelor de discriminare**, republicată (în continuare **O.G. nr. 137/2000**) la art. 2 alin. 1 prevede: *„Potrivit prezentei ordonanțe, prin discriminare se înțelege orice deosebire, excludere, restricție sau preferință, pe bază de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare HIV, apartenență la o categorie defavorizată, precum și orice alt criteriu care are ca scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice.”*

5.4. Astfel se poate considera discriminare

- o diferențiere
- bazată pe un criteriu
- care atinge un drept.

5.5. Chiar dacă definiția discriminării directe, nici prin **O.G. nr. 137/2000**, nici prin **Directiva Consiliului 2000/43/CE privind aplicarea principiului egalității de tratament între persoane, fără deosebire de origine rasială sau etnică**, nu conține elementul de justificare obiectivă, ea poate fi analizată în conformitate cu jurisprudența CEDO.

5.6. În conformitate cu jurisprudența CEDO în domeniu, diferența de tratament devine discriminare atunci când se induc distincții între situații analoge și comparabile fără ca acestea să se bazeze pe o justificare rezonabilă și obiectivă. Instanța europeană a

decis în mod constant că pentru ca o asemenea încălcare să se producă „trebuie stabilit că persoane plasate în situații analoage sau comparabile, în materie, beneficiază de un tratament preferențial și că această distincție nu-și găsește nici o justificare obiectivă sau rezonabilă”. CEDO a apreciat prin jurisprudența sa, că statele contractante dispun de o anumită marjă de apreciere pentru a determina dacă și în ce măsură diferențele între situații analoage sau comparabile sunt de natură să justifice distincțiile de tratament juridic aplicate (ex.: **Fredin împotriva Suediei**, 18 februarie 1991; **Hoffman împotriva Austriei**, 23 iunie 1993, **Spadea și Scalabrino împotriva Italiei**, 28 septembrie 1995, **Stubbings și alții împotriva Regatului Unit**, 22 octombrie 1996).

5.7. Colegiul director arată că utilizarea unor apelative de genul „moldovean amărât” față de persoane reprezintă o diferențiere.

5.7. Fapta de discriminare este determinată de existența unui criteriu. Se poate invoca orice criteriu (**O.G. nr. 137/2000**, art. 2 alin. 1: [...] „pe bază de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare HIV, apartenență la o categorie defavorizată, precum și orice alt criteriu” [...]; **Protocolul adițional nr. 12 la Convenția europeană a drepturilor omului** (în continuare **Protocolul nr. 12**), art. 1 alin. 1: [...] „fără nici o discriminare bazată, în special, pe sex, pe rasă, culoare, limbă, religie, opinii politice sau orice alte opinii, origine națională sau socială, apartenență la o minoritate națională, avere, naștere sau oricare altă situație”), iar între acest criteriu și faptele imputate reclamatului trebuie să existe un raport de cauzalitate.

5.8. În conformitate cu prevederile **Convenției internaționale privind combaterea tuturor formelor de discriminare rasială**, adoptată de Adunarea generală a ONU la 21 decembrie 1965, „expresia «discriminare rasială» are în vedere orice deosebire, excludere, restricție sau preferință întemeiată pe rasă, culoare, ascendență sau **origine națională sau etnică**” (art. 1 alin. 1), prin urmare orice discriminare etnică practic intră în categoria de discriminare rasială. În concluzie pentru cauza dată, se poate stabili că sunt incidente tratatele internaționale privind discriminarea rasială.

5.9. Legătura de cauzalitate este evidentă: reclamatul a utilizat un termen negativ conexat de o apartenență etnică atribuită petentului.

5.10. O faptă poate fi considerată discriminatorie dacă atinge un drept, oricare dintre cele garantate de tratatele internaționale ratificate de România sau cele prevăzute de legislația națională (**O.G. nr. 137/2000**, art. 1 alin. 2: „Principiul egalității între cetățeni, al excluderii privilegiilor și discriminării sunt garantate în special în exercitarea următoarelor drepturi: [...]”, art. 2 alin. 1: [...] „restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a drepturilor recunoscute de lege [...]”; **Protocolul nr. 12**, art. 1 alin. 1: „Exercitarea oricărui drept prevăzut de lege [...]”).

5.11. Dreptul restrâns este dreptul la demnitate, garantat de **Constituția României**.

5.12. În concluzie, sunt incidente prevederile art. 2 alin. 1 și art. 15 din **O.G. nr. 137/2000**, republicată. Utilizarea apelativului „moldovean amărât” reprezintă discriminare directă, întrucât se crează o deosebire pe bază de apartenență etnică, care are ca efect restrângerea exercitării, în condiții de egalitate, a dreptului la demnitate.

5.13. Reclamatul nu a invocat o justificare obiectivă, care să include existența unui scop legitim, atins prin metode adecvate și necesare. În analiza scopului legitim, trebuie analizat existența acestui scop raportat la dreptul atins prin diferențiere (spre exemplu, conform **Convenției europene a drepturilor omului**, libertatea de exprimare poate fi restrâns pentru următoarele scopuri legitime: pentru securitatea națională, integritatea teritorială, siguranța publică, apărarea ordinii, prevenirea infracțiunilor, protecția sănătății, moralei, reputației sau a drepturilor altora, pentru a împiedica divulgarea de informații confidențiale, pentru a garanta autoritatea și imparțialitatea puterii judecătorești). În analiza metodei adecvate și necesare, trebuie analizat dacă prin metoda aleasă se atinge scopul

dorit, și dacă există sau nu alte metode prin care scopul poate fi atins, fără a crea o situație de diferențiere. Privind justificarea obiectivă, prin jurisprudența sa, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a enunțat următoarele principii:

- **Convenția** nu interzice orice tratament diferențiat, ci doar acel tratament diferențiat care nu are o justificare obiectivă și rezonabilă, având în vedere faptul că de multe ori statele trebuie să adopte legi care prevăd un tratament diferențiat, menit să corecteze inegalitățile faptice; justificarea trebuie să fie analizată în relație cu scopul legitim și efectele măsurii în cauză (**Cazul „referitor la unele aspecte ale legislației cu privire la limba educației în Belgia” împotriva Belgiei**, 23 iulie 1968);
- prin discriminare se înțelege un tratament diferențiat al persoanelor aflate în situații comparabile, fără a exista o justificare obiectivă și rezonabilă; art. 14 din **Convenție** nu interzice statelor membre să trateze grupurile diferențiat în maniera de a corecta inegalitățile faptice; în anumite circumstanțe absența unui tratament diferențiat reprezintă o violare a dispoziției în cauză; poate fi discriminatorie acea politică sau măsură generală, care prejudiciază în mod disproporționat un grup de persoane, chiar dacă măsura nu vizează în mod specific acel grup; o discriminare potențială poate rezulta dintr-o situație faptică (**D.H. și alții împotriva Cehiei**, 13 noiembrie 2007, **Sampanis și alții împotriva Greciei**, 5 iunie 2008);
- justificarea obiectivă și rezonabilă trebuie să urmărească un scop legitim, și măsura aplicată trebuie să fie proporțională cu scopul urmărit; în cazul tratamentului diferit bazat pe rasă, culoare sau origine etnică noțiunea de justificare obiectivă și rezonabilă trebuie interpretată într-o manieră cât se poate de strictă (**D.H. și alții împotriva Cehiei**, 13 noiembrie 2007, **Sampanis și alții împotriva Greciei**, 5 iunie 2008).

5.14. Colegiul director arată că sunt incidente și prevederile art. 15 ale **O.G. nr. 137/2000**, care stabilesc următoarele: *„Constituie contravenție, conform prezentei ordonanțe, dacă fapta nu intra sub incidența legii penale, orice comportament manifestat în public, având caracter de propagandă naționalist-șovină, de instigare la ură rasială sau națională, ori acel comportament care are ca scop sau vizează atingerea demnității ori crearea unei atmosfere de intimidare, ostile, degradante, umilitoare sau ofensatoare, îndreptat împotriva unei persoane, unui grup de persoane sau unei comunități și legat de apartenența acestora la o anumită rasă, naționalitate, etnie, religie, categorie socială sau la o categorie defavorizată ori de convingerile, sexul sau orientarea sexuală a acestuia.”*

5.15. Apelativul „moldovean amărât”, utilizat în mod public (fiind auzit de martori), a vizat atingerea demnității, crearea unei atmosfere de intimidare, umilire, ofensare, îndreptată împotriva petentei, legat de atribuirea unei apartenențe etnice.

5.16 Prin urmare, Colegiul director constată că faptele prezentate în petiție trebuie sancționate cu avertisment.

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20 alin. (2) din **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare**, republicată, cu unanimitatea membrilor prezenți la ședință

COLEGIUL DIRECTOR HOTĂRĂȘTE:

1. Apelativul „moldovean amărât”, utilizat de reclamatul MF față de petentul LG reprezintă discriminare, conform **art. 2 alin. 1 coroborat cu art. 15 al O.G. nr. 137/2000, republicată**;
2. Sancționarea părții reclamate cu avertisment;
3. O copie a prezentei hotărâri se va comunica părților.

VI. Modalitatea de plată a amenzii:

Nu este cazul

VII. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată în termenul legal de 15 zile potrivit **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare** și **Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ** la instanța de contencios administrativ.

Membrii Colegiului director prezenți la ședință

BERTZI THEODORA- Membru

CAZACU IOANA LIANA – Membru

JURA CRISTIAN – Membru

LAZĂR MARIA – Membru

PANFILE ANAMARIA – Membru

Notă: Hotărârile emise de Colegiul Director al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării potrivit prevederilor legii și care nu sunt atacate în termenul legal, potrivit **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare** și **Legii 554/2004 a contenciosului administrativ**, constituie de drept titlu executoriu.